23.11.2016 Dnro 302/2739

Liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Viite: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Liikenneturvasta annetun lain muuttamisesta ja laiksi tie- ja maastoliikenneonnettomuuksien tutkinnasta, HE 240/2016 vp

LAUSUNTO ASIANTUNTIJAKUULEMISEEN 24.11.2016

Liikenneturva on saanut olla mukana, kun liikenne- ja viestintäministeriössä on valmisteltu muutoksia Liikenneturvasta annettuun lakiin ja Liikenneturva antaa tukensa esitykselle.

Uudistettu malli

Muutoksen taustalla on se, että Liikenneturvan rahoitusta koskevaa lainsäädäntöä on uudistettu keväällä 2016 liikenneturvallisuusmaksusta annetulla lailla (471/2016), joka tulee voimaan vuoden 2017 alusta. Liikenneturvallisuusmaksu tuloutetaan jatkossa valtion talousarvioon, ja talousarvion yhteydessä osoitetaan määräraha tieliikenteen turvallisuuden edistämiseen. Määräraha myönnetään valtionavustuksena.

Valtioneuvoston odotetaan antavan asetus tieliikenteen turvallisuustoiminnan edistämiseen myönnettävästä valtionavustuksesta. Liikenteen turvallisuusvirasto Trafista on tulossa valtionapuviranomainen, joka myöntää avustukset. Liikenne- ja viestintäministeriön ohjaus ja valvonta Liikenneturvaan ja onnettomuustutkintaan päättyvät.

Liikenneturva pitää välttämättömänä sitä, että Liikenneturvasta annettua lakia päivitetään niiltä osin, kuin liikenneturvallisuusmaksusta annettu laki edellyttää.

Liikenneturvan hallitus

Liikenneturvan hallituksessa on ollut liikenne- ja viestintäministeriön edustus. Esityksessä ehdotetaan tämän sijaan Liikenneviraston edustajaa. Liikenne- ja viestintäministeriö on vedonnut esteellisyysnäkökohtiin, mikä on ymmärrettävää. On luontevaa, että liikennehallintoa edustaisi Liikenneturvan hallituksessa Liikennevirasto. Hallituksen kokoonpanossa olisivat jatkossakin opetus- ja kulttuuriministeriön, sisäministeriön sekä sosiaali- ja terveysministeriön edustajat. Liikenneturva tukee ehdotettua muutosta ja pitää tärkeänä, että valtioneuvosto määrää puheenjohtajan ja viranomaisedustuksen Liikenneturvan hallitukseen. Keskusjärjestön kokous valitsee muut hallituksen jäsenet.

Toiminnan rahoitus

Liikenneturvan toiminnan rahoituksen hakeminen on siis parhaillaan muutoksessa, kun rahoitusta haetaan valtionavustuksena Trafilta. Trafi on lokakuussa avannut valtionavustuksen haettavaksi ja Liikenneturva on annetussa määräajassa hakenut yleisavustuksena myönnettävää valtionavustusta. Valtionapupäätöstä ei ole voitu vielä tehdä, koska valtioneuvoston asetusta ei ole vielä annettu.

Valtionavustukseen ja sen mukaisen toiminnan valvontaan sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001), ja Liikenneturvan valvonta toteutetaan jatkossa osana valtionavustusmenettelyä.

Liikenneturva kiittää liikenne- ja viestintävaliokuntaa, jonka ehdotuksesta eduskunta antoi kaksi lausumaa hyväksyessään lain liikenneturvallisuusmaksusta. Tässä yhteydessä nostettiin esille se, ettei uusi liikenneturvallisuusmaksujärjestelmä saa vaarantaa Liikenneturvan, onnettomuustutkinnan ja Ahvenanmaalla tehtävän arvostetun ja hyvin toimivan liikenneturvallisuustyön jatkuvuutta. Myös liikenneturvallisuustyön riippumattomuuden säilyttäminen todettiin tärkeäksi.

Esityksessä on todettu, että esitys ei rahoitus- ja ohjausmallia lukuun ottamatta vaikuta Liikenneturvan toiminnan järjestämiseen ja ylläpitämiseen. Näitä arvioita Liikenneturva pitää erittäin tärkeinä.

Valtion talousarvioesityksessä vuodelle 2017 liikenneturvallisuusmaksu jää tämän vuoden tasolle. Määrärahasta jaettaisiin valtioavustusta yleisavustuksena jonkin verran nykyistä pienempi määrä, koska osa jaettaisiin hankeavustuksena. Jatkossa Liikenneturva pitää tärkeänä, ettei hankeavustuksen määrää kasvateta niin, että liikenneturvallisuustyön jatkuvuus vaarantuu. Liikenneturva muistuttaa, että liikenneturvallisuuden edistäminen edellyttää ammattitaitoa ja vaikutuksia voidaan saavuttaa vain pitkäjänteisellä työllä. Nämä seikat on syytä pitää mielessä tulevissa rahoitusratkaisuissa.

Liikenneturvasta annettuun lakiin tehty muutosehdotus vastaa tulevaa tilannetta.

Tilintarkastus

Liikenneturvalla on nykyisin kaksi tilintarkastajaa, joista toisen on nimennyt liikenne- ja viestintäministeriö ja toisen Liikenneturvan järjestökokous. Ministeriön nimeämä tilintarkastaja ei ole enää tarpeen, kun valtionapuviranomainen, Trafi, vastaa toiminnan ja talouden valvonnasta ja tarkastuksesta. Jatkossa molemmat tilintarkastajat valitsisi Liikenneturvan järjestökokous.

Liikenneturva pitää ehdotettua muutosta perusteltuna.

Muut ehdotetut muutokset, jotka koskevat Liikenneturvaa, ovat teknisluonteisia eikä niillä ole vaikutusta Liikenneturvan toimintaan. Tie- ja maastoliikenteen onnettomuuksien tutkintaa koskeva laki uudistettaisiin kokonaisuudessaan. Liikenneturvan arvion mukaan muutokset eivät kuitenkaan vaaranna tärkeän toiminnan järjestämistä ja jatkuvuutta.

LIIKENNETURVA

ANNA-LIISA TARVAINEN
Anna-Liisa Tarvainen
Toimitusjohtaja

ALT/MH